

J. E. Lietuvos Respublikos Prezidentui Gitanui Nausėdai

Kopijos:

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui Juozui Olekui

Lietuvos Respublikos Seimo nariams

Lietuvos Respublikos Vyriausybės Ministrui Pirmininkui Mindaugui Sinkevičiui

Žiniasklaidai

Tautos forumo piketo dalyvių

KREIPIMASIS

Dėl aiškios pozicijos Vilniaus koncertų ir sporto rūmų klausimu

Mes, 2026 m. rugsėjo 22 d. piketo dalyviai, kreipiamės į Jus ragindami nedelsiant išsakyti savo poziciją dėl Vilniaus koncertų ir sporto rūmų (toliau – Rūmų) ateities. Jums yra gerai žinoma, kad Lietuvos visuomenė, suvokianti didžiulę architektūrinę bei istorinę Rūmų vertę, tvirtai remia siekius paversti juos Nacionaliniu kongresų, konferencijų bei kultūrinių renginių centru ir ne kartą ragino nedelsiant pradėti įgyvendinti puikiai parengtą šio monumentalaus statinio rekonstrukcijos projektą. Visuotinai žinoma, kad 2022-04-22 jau buvo išduotas Leidimas rekonstruoti statinį (-ius) Nr. LRS-01-220422-00052. Tačiau Ingridos Šimonytės vadovaujama Lietuvos Respublikos Vyriausybė atsisakė įgyvendinti Rūmų rekonstrukcijos projektą ir faktiškai pradėjo jį sabotuoti bei žlugdyti. Šalies visuomenė pagrįstai piktinasi tebesitęsiančiu sabotažu ir sąmoningu vengimu pradėti Rūmų rekonstravimo darbus.

2026 m. birželio 3 d. Tautos forumo surengto mitingo Vilniaus koncertų ir sporto rūmams apginti dalyviai, susirūpinę statinio likimu, **reikalavo** nedelsiant pradėti įgyvendinti visuomenei 2026 m. sausio 14 d. Lietuvos Mokslų akademijos salėje ir kitais būdais pristatytą Lietuvos Nacionalinio Kongresų ir kultūros rūmų rekonstravimo ir įveiklinimo projektą.

Lietuvos Respublikos Seimas buvo **paragintas** parlamentinės priežiūros tvarka įpareigoti Lietuvos Respublikos Vyriausybę:

1. Artimiausiu metu priimti aiškų ir vienareikšmį sprendimą dėl valstybei svarbaus objekto Rūmų rekonstravimo ir įveiklinimo, tęsiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. priimto nutarimo Nr. 1157 vykdymą.
2. Pavesti Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijai Nacionalinio kultūros paveldo (toliau – NKP) objektui Vilniaus koncertų ir sporto rūmams (unikalus numeris 7400), atsižvelgiant į jų ypatingą istorinę ir architektūrinę bei konstrukcijų vertę, NKP registre Regioninį lygmenį pakeisti Nacionaliniu lygmeniu, o Registrinį statusą – Valstybės saugomu.
3. Įpareigoti Lietuvos Respublikos Finansų ministeriją kartu su paskirtuoju projekto vykdytoju VĮ Turto banku, organizuoti ir užtikrinti sklandų ir greitą rekonstrukcijos darbų pirkimo sąlygų paskelbimą, vykdymą, priežiūrą.

4. Pavesti Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijai paskelbti kūrybinį konkursą ekspozicijoms sukurti ir buvusių senųjų XVI-XVIII a. Vilniaus žydų kapinių atminimui bei istorinės Sąjūdžio veiklos įamžinti rekonstravimo projekte numatytoje erdvėje ir vietose.

Mitingo dalyviai išsakė požiūrį, kad vieninteliai įtikinami įrodymai, jog Sporto rūmai bus gelbėjami, o ne tyliai laukiama negrįžtamos jų griūties, būtų **trys neatidėliotini esminiai Vyriausybės sprendimai:**

- 1. Iki š. m. rugsėjo 1 d. turi būti patvirtintas ir visuomenei paskelbtas Rūmų rekonstrukcijos finansavimo būdas.*
- 2. Atrinktas Rūmų rekonstrukcijos darbų rangovas.*
- 3. Skirtos lėšos parengiamiesiems darbams atlikti.*

Į Mitingo dalyvių ir Lietuvos visuomenės raginimus nei Seimas, nei Vyriausybės iki šiol neatsiliepė – nėra įvykdytas nė vienas mitingo dalyvių reikalavimas. Negana to, JAV specialusis pasiuntinys stebėsenos ir kovos su antisemitizmu klausimais Yehuda Kaplounas 2026 m. rugpjūčio 10 d. laiške Lietuvos Respublikos Kultūros ministrai Lukui Alsiui kategoriško nurodymo forma uždraudė rekonstruoti Sporto rūmus ir panaudoti juos neva „profaniškiems tikslams“. Laiške nedviprasmiškai teigiama: „*Raginu Jus nepritarti svarstomam parlamento nutarimui ir atmesti bet kokius mėginimus panaudoti šią šventą vietą profaniškiems tikslams. Tai apima bet kokias pastangas paversti Kultūros ir sporto rūmus konferencijų centru ar kitu komerciniu arba kultūriniu objektu.*“ Reikalavimas pateiktas kaip ultimatumas, nepagrindžiant jo jokiais religiniais ir pasaulietiniais argumentais, išskyrus tai, kad XIX a. viduryje uždarytos kapinės, kuriose nėra palaidotų žmonių palaikų, esanti šventa vieta, kuriai privalu „*užtikrinti nepajudinamą apsaugą ir išsaugojimą*“. Nuoseklus šios nuostatos tęsinys yra viešai nuskambėję reikalavimai apskritai nugriauti Sporto rūmus ir į jų vietą sugabenti antkapinius akmenis iš Vilniuje, Olandų gatvėje esančių žydų bendruomenės kapinių.

Lietuvos Respublikos Ministras pirmininkas Mindaugas Sinkevičius nuolankiai pakluso šiems ultimatyviems reikalavimams. Lygiai taip pat pasielgė Lietuvos Respublikos Seimas, kurio 2026 m. rudens sesijoje turėjo būti, bet nėra toliau svarstomas nutarimo projektas dėl Rūmų rekonstrukcijos tęstinumo, dar labiau orientuotas į istorinę, memorialinę ir valstybingumo įprasminimo funkciją.

Rūmų ateitis visuomenei nėra žinoma. Tokia padėtis nėra pateisinama. JAV specialiojo pasiuntinio kreipimasis dėl Vilniaus koncertų ir sporto rūmų nėra privataus rabino laiškas. Tačiau lygiai taip pat jo negalima prilyginti JAV Vyriausybės diplomatinei notai ar Baltųjų rūmų ultimatumui Lietuvai. Oficialus aukšto rango JAV Valstybės departamento pareigūnas savo kompetencijos ribose pateikė Lietuvos valdžiai griežtą politinį-diplomatinį raginimą. Bet tai nėra Lietuvai privalomas teisinis nurodymas. Lietuva yra ir privalo elgtis kaip suvereni valstybė.

JAV specialiojo pasiuntinio reikalavimai ne tik yra nepagrįsti, bet turi būti vertinami kaip kenkiantys lietuvių ir žydų tautų draugiškiems santykiams. Platūs visuomenės sluoksniai juos gali suvokti kaip patyčias iš mūsų tautos ir jos istorinės atminties.

Todėl pagaliau atėjo metas tarti savo žodį ir Lietuvos Respublikos Prezidentui. Visuomenė turi teisę žinoti aukščiausio šalies vadovo poziciją dėl istorinio Vilniaus koncertų ir sporto rūmų likimo, dėl lietuvių tautai sakralios vietos, susijusios su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo

ištakomis, istoriniu Lietuvos Sąjūdžio steigiamuoju suvažiavimu, su vieta, kur tauta su giliu skausmu ir pagarba atsisveikino su 1991 metų Sausio 13-osios kruvinųjų įvykių aukomis. Vilniaus kultūros ir sporto rūmų ateitis yra mūsų valstybės istorinės atminties, tautinio orumo ir pagarbos kovojusiems už Lietuvos laisvę klausimas.

Todėl metas Lietuvos Respublikos Prezidentui aiškiai ir tvirtai pasakyti visam pasauliui: Vilniaus kultūros ir sporto rūmai reikalingi lietuvių Tautai, jie privalo būti išsaugoti ateities kartoms. Šie Rūmai reikalingi, kad kiekvienam į juos žvelgiančiam žmogui po daugelio dešimtmečių ar net šimtmečių primintų Sąjūdžio suvažiavime skambėjusius ir po Rūmų skliautais vis dar aidu atsiliepiančius tautinio Atgimimo žodžius, už Laisvę kritusių Sausio 13-osios didvyrių žygdarbį. Esame sena ir garbinga Tauta ir niekada neatsisakysime teisės saugoti savo protėvių paveldą bei istorinę atmintį.

Kviečiame Jus, gerbiamas Prezidente, paraginti Seimą tęsti nutarimo dėl Sporto rūmų rekonstrukcijos svarstymą. Taip pat paraginti Vyriausybę nedelsiant priimti tris minėtus esminius sprendimus, įgalinančius pradėti Vilniaus koncertų ir sporto rūmų rekonstravimo darbus.

Kreipimąsi Tautos forumo piketo dalyvių vardu pasirašo Almantas Stankūnas